

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.
De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Amendementen van de statuten van de Nationale Bank van België in verband met de creatie van nieuwe reserve-instrumenten bij het Internationaal Muntfonds — Beginselen en methoden van de conjunctuur-onderzoekingen van de Nationale Bank van België — Literatuur in verband met de economische en financiële problemen van België — Economische wetgeving — Statistieken.

Amendementen van de statuten van de Nationale Bank van België
in verband met de creatie van nieuwe reserve-instrumenten
bij het Internationaal Muntfonds

Bij de wet van 9 juni 1969 betuigde België zijn instemming met het amendement van de statuten van het Internationaal Muntfonds, dat de creatie van door het Fonds beheerde reserve-instrumenten organiseert. Die wet bepaalt dat de genoemde valutareserves van een nieuwe soort door de Nationale Bank van België zullen kunnen worden geboekt als eigen tegoeden en opgenomen in de dekking van haar direct opvraagbare verplichtingen.

Op 5 september 1969 werd een buitengewone algemene vergadering van de aandeelhouders van de Bank bijeengeroepen, ten einde de wijzigingen van de statuten goed te keuren om ze in overeenstemming te brengen met de nieuwe wettelijke bepalingen.

Hierna volgt de tekst van de uiteenzetting waarmee de Gouverneur van de Bank de amendingsvoorstellen bij de vergadering heeft toegelicht. Deze voorstellen werden door de aanwezige of vertegenwoordigde aandeelhouders eenparig goedgekeurd.

**TOELICHTING VERSTREKT DOOR DE GOUVERNEUR VAN DE NATIONALE
BANK VAN BELGIE TIJDENS DE BUITENGEWONE ALGEMENE VERGADERING
VAN 5 SEPTEMBER 1969**

Vandaag wordt U gevraagd een beslissing te nemen over een belangrijke wijziging van de statuten van de Bank.

Deze wijziging vloeit voort uit de evolutie van het internationale monetaire stelsel en heeft tot doel België in staat te stellen gebruik te maken van de nieuwe technieken die het zullen mogelijk maken over de vereiste reserves te beschikken om een regelmatige expansie van de economie en de groei of, althans, de handhaving van zijn deelneming aan de internationale handel te verzekeren.

De snelle toeneming van het internationale ruilverkeer is één van de voornaamste kenmerken van de hedendaagse economie en een essentiële voorwaarde voor de handhaving van de voorspoed. Zij kan slechts op ordelijke wijze worden voortgezet wanneer de landen die eraan deelnemen over een aangepaste hoeveelheid internationale betaalmiddelen beschikken. In een economie die in voortdurende expansie verkeert, moet deze hoeveelheid normaal toenemen door het geregeld in omloop brengen van aanvullende liquiditeiten. In het verleden werd deze groei van de monetaire reserves in hoofdzaak verzekerd door de vermeerdering van de voorraden monetair goud en door die van de tegoeden in sleutelvaluta's, met name dollars en ponden sterling, in het bezit van de centrale banken. De jongste jaren onderging deze toestand een grondige wijziging. De ontwikkeling van het aanbod van en van de vraag naar edel metaal, gekenmerkt door een stagnatie van de produktie en een uitbreiding van de particuliere vraag, maakt het niet meer mogelijk de voorziening van de wereld in aanvullende internationale liquiditeiten op het goud te baseren. De goudvoorraden in het bezit van de Westerse centrale banken, die van eind 1961 tot eind 1965 met \$ 2.995 miljoen waren toegenomen, zijn in de loop van de drie daaropvolgende jaren met \$ 2.935 miljoen vermindert. Met andere woorden, zij bedragen op het einde van 1968 vrijwel evenveel als op het einde van 1961.

Terzelfder tijd hebben de inspanningen geleverd door de Verenigde Staten met het oog op

het herstel van hun betalingsbalans, de ophoping van dollars in de reserves van de circulatiebanken van de andere landen geremd. Het opdrogen van de traditionele bronnen van internationale liquiditeiten zou een tekort aan internationale betaalmiddelen tot gevolg kunnen hebben. Dit tekort zou, op zijn beurt, de vooruitgang van de wereldhandel en de expansie van de economische activiteit in het gedrang kunnen brengen. De Staten zouden dan ook geneigd kunnen zijn hun handelsverkeer met het buitenland te beperken met het doel het peil van hun monetaire reserves te beschermen. De veralgemening van een dergelijke houding zou een deflatie op wereldvlak tot gevolg kunnen hebben.

Om die ontwikkeling te vermijden, heeft de monetaire gemeenschap het wenselijk geacht een rijpelijk overwogen creatie van aanvullende reserves te organiseren. Ter wille van de centrale plaats die het Internationaal Muntfonds in het monetaire stelsel van de wereld inneemt, werd de aanbeveling gegeven deze opdracht aan het Fonds toe te vertrouwen. De hervorming valt aldus in de verlenging van de functies die door de Conferentie van Bretton Woods aan het Muntfonds werden toevertrouwd. Sedert het einde van de oorlog is het Fonds de voornaamste behoeder van de internationale monetaire samenwerking. Zijn essentiële opdracht bestaat erin de Lid-Staten behulpzaam te zijn bij de oplossing van hun problemen inzake buitenlandse betalingen, zonder afbreuk te doen aan een bepaalde tucht en zonder een beroep te doen op maatregelen of technieken die hun economische expansie of die van hun partners in het gedrang zouden kunnen brengen. De wijziging van de statuten van het Internationaal Muntfonds bevestigt de in 1944 aanvaarde doelstellingen, maar betekent een aanpassing van het fundamentele handvest van het Fonds en van zijn actiemiddelen aan de evolutie die zich in de loop van de jongste vijftientig jaar in de monetaire betrekkingen heeft voorgedaan.

Deze wijziging van de statuten van het Internationaal Muntfonds heeft tot voor-

naamste doel deze instelling te machtigen monetaire reserves van een nieuwe soort te creëren in de vorm van « speciale trekkingsrechten ». Het Internationaal Muntfonds zal van deze bevoegdheid gebruik kunnen maken telkens als het nodig wordt geacht, ten einde het hoofd te bieden aan de behoeften aan liquiditeiten van de wereldeconomie. Dit amendement is het resultaat van voorbereidende werkzaamheden en van besprekingen die in verscheidene internationale kringen op het hoogste niveau en gedurende tal van jaren werden gevoerd. Er mag worden verwacht dat het een aanmerkelijke verbetering van de functionering van het huidige monetaire stelsel zal mogelijk maken.

De « speciale trekkingsrechten » zullen worden verdeeld onder de leden die zullen besloten hebben aan het nieuwe stelsel deel te nemen. Alles wijst erop dat de toetreding massaal, zo niet unaniem, zal zijn.

De verdeling zal gebeuren volgens het objectieve criterium van de quota's, die zijn vastgesteld op grond van diverse economische grootheden overeenstemmend met de relatieve belangrijkheid van elke Staat en met zijn aandeel in het internationale handelsverkeer.

De « speciale trekkingsrechten » zullen een onvoorwaardelijk recht uitmaken tot het verkrijgen, niet van het Fonds zelf maar van de door het Fonds aangeduide leden, van werkelijk convertibele valuta's. De aangeduide leden zullen ertoe gehouden zijn deze deviezen te verstrekken ten belope van het dubbel van het nettobedrag van de « speciale trekkingsrechten » die hun cumulatief werden toegekend en zij zullen hiervoor aanvullende speciale trekkingsrechten ontvangen.

De « speciale trekkingsrechten » zullen worden gecreëerd in toepassing van de door de algemene vergadering der Gouverneurs van het Internationaal Muntfonds aangenomen beslissingen. Deze Gouverneurs zullen zich moeten uitspreken bij speciale meerderheid van 85 pct. van de stemmen. De beslissingen zullen dus slechts kunnen worden aangenomen met de steun van de zeer grote meerderheid van de betrokken landen, met inbegrip van de Lid-Staten van de Gemeenschappelijke Markt, die aldus collectief over een vetorecht beschikken, wat op een zo delicaat gebied normaal is. De Gouverneurs van het Fonds zullen hun beslissingen baseren op de algemene economische

en financiële ontwikkeling, de vooruitgang van de internationale handel en van de andere vormen van ruilverkeer en de behoeften aan reserves zoals zij nodig zullen blijken om een evenwichtige economische expansie te steunen. Zij zullen eveneens rekening houden met de waarschijnlijke vermeerdering van de andere vormen van liquiditeiten. De « speciale trekkingsrechten » zullen immers bij de andere soorten reserves worden gevoegd en deze niet vervangen. « Speciale trekkingsrechten » die in omloop werden gebracht, zouden later eventueel kunnen worden vernietigd, indien een ommekeer in de toestand dit zou rechtvaardigen.

De « speciale trekkingsrechten » zullen monetaire reserves vormen waarvan de kwaliteit niet kan worden betwist. Zij zullen kunnen worden gebruikt door de leden die af te rekenen hebben met tijdelijke tekorten in hun buitenlandse betalingen. Zoals voor het goud, zal het gebruik van deze rechten aan geen enkele voorwaarde onderworpen zijn. Hun waarde is vastgesteld in rekeneenheden, gelijk aan 0,888671 g fijn goud. Zij kan dus niet worden aangetast door pariteitsveranderingen die zich zouden kunnen voordoen. In geval van liquidatie van het stelsel is de terugbetaling van de geëmitteerde rechten gewaarborgd door de gezamenlijke leden van de monetaire gemeenschap. Aan deze tegoeden zijn derhalve alle voorwaarden verbonden om ze een plaats te verlenen naast het goud in de dekking van de verbintenissen op zicht van een centrale bank.

Samen met de hervorming die hierboven werd geschetst, werd de betekenis van sommige rechten die uit de statuten van het Internationaal Muntfonds voortvloeien, gepreciseerd. Deze amendementen hadden namelijk tot doel het juridisch statuut te verduidelijken van hetgeen, bij overeenkomst, de trekkingsrechten in de « goudtranches » en in de « supergoudtranches » wordt genoemd, en die overeenstemmen met de vorderingen waarover het lid, dat ervan geniet, op het Muntfonds beschikt. Het Internationaal Muntfonds is sedert lang van oordeel dat, in tegenstelling met de krediettranches, de trekkingen welke onder de « goudtranches » en onder de « supergoudtranches » vallen, een automatisch karakter moeten hebben. De reden hiervoor is dat het lid dat gebruik maakt van de krediettranches een netto-opneming verricht op de middelen van het Internationaal Muntfonds — m.a.w.,

het ontleent —, terwijl het lid dat op de « goudtranches » en op de « supergoudtranches » trekt, zich beperkt tot het mobiliseren van vorderingen waarover het op deze instelling beschikt. Dit statuut steunde evenwel slechts op een door de Raad van beheer van het Fonds aangenomen beslissing en was, uit dien hoofde, vatbaar voor wijzigingen. De wijziging der statuten van het Fonds maakt een einde aan deze onzekerheid. Voortaan zal het automatisch karakter van de trekkingen in de « goudtranches » en in de « supergoudtranches » wettelijk vaststaan.

*
**

Het Belgisch Staatsblad van 16 juli jl. heeft de wet van 9 juni 1969 bekendgemaakt betreffende de instemming van België met het Amendement van de Overeenkomst waarbij het Internationaal Muntfonds werd tot stand gebracht en betreffende het muntstatuut.

Het artikel één van deze wet heeft geen rechtstreekse terugslag op de statuten van de Bank. Het beperkt zich ertoe de Koning te machtigen :

1) namens België in te stemmen met het Amendement op de statuten van het Internationaal Muntfonds, goedgekeurd door de Raad van de Gouverneurs van het Fonds naar luid van zijn resolutie n° 23-5 van 31 mei 1968;

2) het Fonds te bevestigen dat België ermee instemt deel te nemen aan de Bijzondere Trekkingsrekening van het Fonds, dat het de verplichtingen onderschrijft die voortvloeien uit deze deelneming en dat alle nodige schikkingen om eraan te kunnen voldoen daartoe werden getroffen.

Uit dit artikel zullen we onthouden dat België toetreedt tot het stelsel van de « speciale trekkingsrechten » van het Internationaal Muntfonds, waarvan de Nationale Bank, overeenkomstig de bepalingen van artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, het financieren zal verzekeren, evenals de uitvoering, voor rekening van de Belgische Staat, van de verplichtingen die het toetreden van België tot dit nieuwe stelsel van internationale monetaire samenwerking insluit.

Het artikel 2 van de wet van 9 juni 1969 staat met onze statuten nauwer in verband. Het maakt een, overigens zuiver formele, aan-

passing van het derde lid van artikel 18, en van het vierde lid van artikel 24 van de statuten noodzakelijk.

Dit artikel 2 van de wet van 9 juni 1969 wijzigt merkkelijk de formulering van het vierde en het vijfde lid van artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944 dat betrekking heeft op de voorwaarden van het financieren door de Bank van de verplichtingen die aan België worden opgelegd door de Overeenkomst van Bretton Woods, waarbij het Internationaal Muntfonds werd tot stand gebracht. Deze twee alinea's worden samengesmolten in één enkele, en een nieuwe formulering, die luidt als volgt, wordt aangenomen :

« De Nationale Bank van België zal eveneens in haar geschriften als eigen tegoeden de rechten mogen boeken die de Belgische Staat bezit als lid van het Internationaal Muntfonds, hetzij uit hoofde van het gedeelte van zijn quotum in het Fonds dat de tegoeden van dit laatste in Belgische franken overtreft, hetzij als deelnemer aan de Bijzondere Trekkingsrekening van het Fonds, hetzij om welke andere reden ook, en dit tegen overneming door de Nationale Bank van België van de verbintenissen om Belgische munt, goud of buitenlandse munt aan het Internationaal Muntfonds of aan zijn leden te leveren, die aan België worden opgelegd door de Overeenkomst waarbij het Fonds tot stand werd gebracht en door haar opeenvolgende wijzigingen of die het aangaat in het raam van de bepalingen van deze Overeenkomst. »

Deze bepaling breekt met het vroegere financieringsmechanisme, dat werd ingesteld door het vierde en het vijfde lid van artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, zoals ze werden geformuleerd door artikel 5 van de vorige wet van 19 juni 1959. In dit vroeger regime werd de Nationale Bank enkel gesubrogeerd in de schuldvordering van de Belgische Staat op het Internationaal Muntfonds, maar enkel ten belope van de biljetten die werden uitgegeven, de kredieten die werden verleend of de bedragen goud die werden gestort door de Bank aan het Fonds, tot ontlasting van de Belgische Staat. De subrogatie was dus beperkt tot de nominale waarde van de stortingen die door de Bank aan het Internationaal Muntfonds werden gedaan. In het regime daarentegen dat wordt ingevoerd bij de wet van 9 juni 1969, volgens de tekst die ik U daareven

heb voorgelezen, wordt de Nationale Bank, tegen overneming te haren laste van de verbintenissen die aan de Belgische Staat ter zake zijn opgelegd, ten volle eigenares van de rechten die de Staat bezit als lid van het Internationaal Muntfonds. Aangezien deze rechten, waarvan de eigendom op de Bank wordt overgedragen, zijn uitgedrukt in reken-eenheden die zijn bepaald in goud, onverschil-lig de wijzigingen van de goudpariteit of de pariteit t.o.v. de dollar van de munt van de verschillende Lid-Staten van het Fonds, wordt de Bank juridisch in het bezit gesteld van activa bepaald in goud, die bijgevolg kunnen worden opgenomen in de dekking van haar verbintenissen op zicht. De nieuwe tekst is bovendien van toepassing op de « speciale trekkingsrechten » en zelfs op de schuldvor-deringen op het Fonds uit hoofde van leningen die eraan werden toegestaan in het raam van de Algemene Leningsovereenkomsten, volgens de beslissing van de Raad van beheer van het Fonds van 5 januari 1962. Aangezien al deze activa op een in goud bepaalde basis zijn uitgedrukt, mag van hen dus worden gezegd dat zij dezelfde kenmerken vertonen — waardoor ze met goud kunnen worden gelijkgesteld — als de rechten van de Staat uit hoofde van zijn quotum in het Fonds. Krachtens de nieuwe tekst die wordt uitgewerkt bij arti-kel 2 van de wet van 9 juni 1969, mogen al deze activa door de Nationale Bank als eigen tegoeden worden geboekt, voor zover zij hun financiering, tot ontlasting van de Belgische Staat, op zich heeft genomen.

Aangezien de financiering en de verkrijging door de Bank van deze tegoeden niet stipt beantwoorden aan de tekst van de bepalingen van de artikelen 7 en 12 van de organieke wet van de Bank, overgenomen in de artikelen 18 en 24 van de statuten, herneemt artikel 2 van de wet van 9 juni 1969, ten einde toe te laten dat deze verrichtingen door de Bank wette-lijk zouden kunnen worden gedaan, in de vorm van een vijfde lid van artikel 6 van de besluit-wet n° 5 van 1 mei 1944, het vroegere lid 6 van ditzelfde artikel, en bepaalt :

« De beperkende bepalingen van artikel 7, eerste lid, en van artikel 12, eerste en tweede lid, van het koninklijk besluit n° 29 van 24 augustus 1939 betreffende de bedrijvigheid, de inrichting en de bevoegdheden der Natio-nale Bank van België, genomen ter uitvoering van de wet van 1 mei 1939, vinden geen toe-

passing op verrichtingen gedaan krachtens het vierde lid van dit artikel. »

Een gelijkaardige bepaling werd in de statu-ten van de Bank reeds ingelast, in de vorm van een derde lid, in artikel 18, en van een vierde lid, in artikel 24, ten einde de statuten aan te passen aan de bepalingen van artikel 5 van de wet van 19 juni 1959. Het is dan ook noodzakelijk de tekst ervan te wijzigen om hem aan te passen aan de wijzigingen die werden aangebracht door artikel 2 van de wet van 9 juni 1969, zoals wordt voorgesteld door de agenda.

Het betreft hier natuurlijk enkel een zuiver formele wijziging van deze artikelen die de fundamentele bepalingen van de statuten niet wijzigt, aangezien de reserves van de Bank steeds de essentiële kenmerken bezitten die er de waarde van uitmaken : d.i. vastgesteld in goud en beschikbaar op zicht.

Ik had me dus bondiger kunnen uitdrukken. Zo ik de nadruk heb gelegd op de draagwijdte van de wijzigingen die bij artikel 2 van de wet van 9 juni 1969 aan de formulering van de alinea's 4, 5 en 6 van artikel 6 van de besluit-wet n° 5 van 1 mei 1944 worden toegebracht, dan gebeurde dit omdat het goede begrip van het nieuw wettelijk mechanisme dat wordt ingesteld voor de financiering door de Natio-nale Bank van de oude en nieuwe verplichtin-gen opgelegd aan de Belgische Staat door de statuten van het Internationaal Muntfonds, mij als wezenlijk voorkwam voor de juiste beoordeling van de draagwijdte van de hervor-ming die het voorwerp uitmaakt van artikel 4 van de wet van 9 juni 1969, dat we thans zullen onderzoeken. Het artikel 3 van deze wet heeft immers geen terugslag op de statuten van de Bank.

Artikel 4 van de wet van 9 juni 1969 beslist dat artikel 7, tweede lid, van de organieke wet van de Bank, wordt vervangen door volgende bepaling :

« De verbintenissen op zicht van de Bank moeten tot een bedrag van ten minste één derde gedekt zijn door haar tegoeden in goud, door haar schuldvorderingen in goud op de internationale financiële instellingen en door de rechten die de Belgische Staat als lid van het Internationaal Muntfonds bezit en die door de Bank krachtens de wet als eigen tegoeden worden geboekt. »

Het betreft hier een diepgaande hervorming op het gebied van het begrip dekking van de verbintenissen op zicht van een circulatiebank, die volledig breekt met het traditionele begrip van een dekking die uitsluitend is gevormd door een kasvoorraad in metaal samengesteld uit staven.

Wegens de contractuele aard van het Handvest van onze instelling zal deze zo belangrijke hervorming haar volle uitwerking enkel hebben voor zover U toestemt in haar opneming in onze statuten door een wijziging van artikel 30 in de zin die wordt aangeduid in artikel 4 van de wet van 9 juni 1969.

Ik reken het tot mijn plicht U deze aanpassing van artikel 30 van onze statuten aan te bevelen, daar de verschillende activa die bij het goud zullen worden gevoegd tot dekking van de verbintenissen op zicht van de Bank, zullen zijn bestemd om een groeiende rol te spelen in de samenstelling van de internationale liquide middelen van de Westerse wereld.

Zij vinden derhalve normaal, naast het eigenlijke goud, in de dekking van de verbintenissen op zicht van de Bank, een plaats die gans natuurlijk wordt gerechtvaardigd door hun innerlijke kenmerken.

Aan de andere kant is het onontbeerlijk dat zij op dezelfde wijze als het goud zouden worden aangenomen tot dekking van de verbintenissen op zicht van de Bank. Zo niet, immers, indien de Bank haar reserves niet zou kunnen verhogen op dezelfde wijze en in hetzelfde ritme als de andere centrale banken, zou zij zich genoopt zien om een restrictieve monetaire politiek te voeren, die bestendig de economische ontwikkeling van het land zou remmen.

Het aannemen van het vermelde artikel is dus essentieel om de Bank toe te laten verder op doeltreffende wijze haar rol van moderne circulatiebank te vervullen.

Bovendien herinner ik U eraan dat overeenkomstig artikel 4 van onze organieke wet, dat beslist dat « geen circulatiebank mag worden opgericht, tenzij krachtens een wet », de Nationale Bank niet verder haar opdracht van circulatiebank wettelijk zou kunnen uitoefenen indien haar statuten niet zouden worden aangepast ten einde ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de organieke wet.

De redenen die pleiten voor het aanvaarden van de hervorming welke wordt geformuleerd in artikel 4 van de wet van 9 juni 1969 zijn de volgende :

Enerzijds werd de inwisselbaarheid van de biljetten van de Bank in metallieke wettelijke munt opgeschort bij het koninklijk besluit van 2 augustus 1914, bekrachtigd bij een wet van 4 augustus 1914, en werd zij sedert meer dan een halve eeuw nooit hersteld. Het betreft hier een verschijnsel op het wereldvlak, dat niet meer ongedaan kan worden gemaakt. De omloop van metallieke munt als gewoon betaalmiddel is nog enkel een historische herinnering, die tot vóór de eerste wereldoorlog teruggaat en de bankbiljetten hebben sedertdien de metallieke standaardmunt opgevolgd.

De bekommernis voor de Bank een dekking in goud te behouden ten einde haar biljetten in goudspeciën te kunnen terugbetalen, is dus niet meer actueel. De goudvoorraad van de Bank wordt nog enkel aangewend voor de behoeften van de internationale betalingen.

Daarbij heerst er, in het raam zelf van de internationale betalingen, een wanverhouding tussen, enerzijds, de groei van de wereld-economie, het bestendig toenemen van de handels- en financiële verbintenissen die eruit voortvloeien, de stijging van de bankbiljetten-circulatie die erdoor wordt teweeggebracht en, anderzijds, de stijging van de wereldreserves aan monetair goud en de zeer geringe verhoging van de goudreserves van de Bank die eruit voortvloeit.

Dergelijke toestand zou er onvermijdelijk toe leiden dat de gouddekking van de verbintenissen op zicht van de Bank moet worden verlaagd indien men een economische verstikking wil vermijden wegens ontoereikende internationale betaalmiddelen, of wel, indien men het percentage van die dekking op een peil wil houden om het hoofd te bieden aan de onvermijdelijke schommelingen van de betalingsbalans, dat de economische expansie wordt afgeremd ten nadele van de tewerkstelling en van de verbetering van de levensstandaard.

Om deze uiterst nadelige gevolgen te vermijden, wordt voorgesteld de in goud gedefinieerde rechten, die België bezit of zal bezitten als lid van het Internationaal Muntfonds en die door de Bank krachtens de wet als eigen tegoeden zullen mogen worden geboekt,

*België bezit de rechten,
NBB bezit de activa!!*

gelijk te stellen met het goud en ze op te nemen in de dekking van de Bank.

Indien dit voorstel wordt aangenomen, zal de dekking van de verbintenissen op zicht van de Bank voortaan uit volgende elementen zijn samengesteld :

1) het metallieke goud dat toebehoort aan de Bank;

2) de schuldvorderingen in goud van de Bank op internationale financiële instellingen;

3) de schuldvorderingen van de Bank op het Internationaal Muntfonds, die gewoonlijk « goudtranche » en « supergoudtranche » worden genoemd;

4) de « speciale trekkingsrechten » toegevoegd door het Internationaal Muntfonds;

5) de schuldvorderingen in goud die voortvloeien uit de voorschotten welke aan het Internationaal Muntfonds worden toegestaan bij toepassing van de Algemene Leningsovereenkomsten.

De nadruk dient te worden gelegd op het feit dat, indien het goud en de schuldvorderingen in goud van de Bank haar onvoorwaardelijk toelaten op ieder ogenblik de vreemde munten te verwerven die nodig zijn voor de internationale betalingen, hetzelfde geldt voor de andere elementen die de nieuwe dekking van de verbintenissen op zicht van de Bank zullen vormen. Deze overweging verantwoordt het gelijkstellen van deze elementen met de eigenlijke goudreserves.

Ik voeg eraan toe dat deze nieuwe beschikkingen en inzonderheid het scheppen van « speciale trekkingsrechten » in principe geen enkele inflatoire uitwerking hebben.

Dit zou enkel het geval zijn indien het scheppen ervan de eisen zou overtreffen van een redelijke expansie van de produktie en van het ruilverkeer op wereldvlak.

Juist om deze uitwassen te vermijden, hebben de landen van de Gemeenschappelijke Markt een vetorecht geëist en bekomen, waarvan zij zeker zullen gebruik maken zo de omstandigheden het zouden vergen en op voorwaarde dat ze gezamenlijk optreden.

Tot besluit wil ik de mening herhalen die reeds werd te kennen gegeven door de Regentenraad van de Bank in het Verslag over het jaar 1967 :

« Weliswaar vermindert de rol van het goud in deze internationale monetaire organisatie.

De toeneming van de metaalvoorraden blijft niet langer het wezenlijke middel om internationale liquiditeiten te scheppen. Een onzeker en ongeregeld verloop van deze voorraden, zonder controle onderworpen aan de wisselvalligheden van de goudproduktie, van de goudoppotting en van de aanbreng uit de landen van Oost-Europa, zal derhalve dank zij dit stelsel de plaats ruimen voor een liquiditeitscreatie waartoe besloten wordt op grond van de noodwendigheden van een evenwichtige groei van de gezamenlijke wereldeconomie en die bovendien geschiedt onder voorwaarden die tot de opheffing van de partiële evenwichtsverstoringen moeten leiden; deze creatie vindt plaats in de vorm van trekkingsrechten beheerd door een internationale instelling.

» Deze mechanismen bieden aan de crediteurlanden de mogelijkheid om reserves te verwerven, die werkelijk bestaan uit activa die onmiddellijk bruikbaar zijn voor de dekking van hun eventuele tekorten en waarvan de waarde, ten opzichte van hun eigen munteenheid, niet door eenzijdige buitenlandse beslissingen kan worden gewijzigd. Aan die landen, die hun overschot bevestigd of veroorzaakt zien door de creatie van internationale liquiditeiten, verstrekt het stelsel de onontbeerlijke waarborg dat zij betrokken zijn bij het nemen der beslissingen, met inbegrip van de formulering der voorwaarden van de hulpverlening; de naleving van deze voorwaarden door de debiteurlanden, inhoudende de verplichting hun tekort te beperken, staat onder het toezicht van een internationale instelling. De behoorlijke werking van het stelsel berust vanzelfsprekend op de wezenlijke rol van internationaal scheidsrechter die deze instelling vervult : met volgestrekte onpartijdigheid moet ze, op grond van hun binnenlandse economische toestand en politiek, uitmaken in welke mate de verantwoordelijkheid respectievelijk berust bij de debiteurlanden, wegens hun tekort, en bij de crediteurlanden, wegens hun overschot; het is derhalve van belang dat het plurinationale beheer van de instelling een behoorlijk evenwicht zou vertonen, wil men ervan verzekerd zijn dat de aanbevelingen aan de ene zowel als aan de andere correct zullen geformuleerd worden, d.w.z. met uitsluiting van de inflatoire of deflatoire uitwegen die nadelig zouden zijn zowel voor de stabiliteit als voor de ontwikkeling van de economie in alle landen van de monetaire gemeenschap. »

Mag ik U derhalve aanbevelen de voorgestelde wijzigingen aan de statuten goed te keuren, aangezien zij enkel ertoe strekken de Bank in staat te stellen een redelijke en voortdurende expansie van de economie te steunen,

en bovendien te beschikken over de monetaire reserves die onontbeerlijk zijn om de dekkingsverplichtingen die deze expansie met zich zal brengen, na te komen en die ze zich op geen andere wijze zou kunnen aanschaffen.

*
* *

BESLUITWET N° 5 VAN 1 MEI 1944

**gewijzigd bij de wetten van 28 juli 1948, van 12 april 1957, van 19 juni 1959
en van 9 juni 1969 (art. 6, 6bis en 7)**

Artikels 1 tot 5 : Afschaft door de wet van 12 april 1957.

Art. 6. — De Nationale Bank van België is belast met de uitvoering van de met het buitenland gesloten of nog te sluiten internationale betalings-, wissel- en compensatieakkoorden, tevens met de uitvoering van de akkoorden gehuldigd door de eindakte der financiële en monetaire Conferentie van Bretton Woods, goedgekeurd bij de wet van 26 december 1945.

De uitvoering van bedoelde akkoorden geschiedt voor rekening van de Staat, die om het even welke risico's, kosten, commissielonen, interesten en lasten ervan op zich neemt en er de voordelen en winsten van incasseert.

De Nationale Bank van België zal nochtans eigenares zijn van de buitenlandse munt verkregen door middel van de door haar, binnen het kader van voormelde akkoorden uitgegeven biljetten of verleende kredieten, en zal ze voor eigen rekening boeken.

De Nationale Bank van België zal eveneens in haar geschriften als eigen tegoeden de rechten mogen boeken die de Belgische Staat bezit als lid van het Internationaal Muntfonds, hetzij uit hoofde van het gedeelte van zijn quotum in het Fonds dat de tegoeden van dit laatste in Belgische franken overtreft, hetzij als deelnemer aan de Bijzondere Trekkingsrekening van het Fonds, hetzij om welke andere reden ook, en dit tegen overneming door de Nationale Bank van België van de verbintenissen om Belgische munt, goud of buitenlandse munt aan het Internationaal Muntfonds of aan zijn leden te leveren, die aan België worden opgelegd door de Overeenkomst waarbij het Fonds tot stand werd gebracht en door haar opeenvolgende wijzigingen of die het aangaat in het raam van de bepalingen van deze Overeenkomst.

De beperkende bepalingen van artikel 7, eerste lid, en van artikel 12, eerste en tweede lid, van het koninklijk besluit n° 29 van 24 augustus 1939, betreffende de bedrijvigheid, de inrichting en de bevoegdheden der Nationale Bank van België, genomen ter uitvoering van de wet van 1 mei 1939, vinden geen toepassing

op verrichtingen gedaan krachtens het vierde lid van dit artikel.

De bijzondere voorwaarden en modaliteiten van de tussenkomst van de Nationale Bank van België in de uitvoering van de internationale overeenkomsten, beoogd in dit artikel, worden geregeld door overeenkomsten te sluiten tussen de Staat en de Nationale Bank.

De Staat waarborgt de Nationale Bank van België tegen elk disagio of ander verlies dat deze laatste zou kunnen ondergaan bij de uitvoering van bovenbedoelde akkoorden of ten gevolge van haar deelneming aan overeenkomsten of aan verrichtingen van internationale monetaire samenwerking, waarbij de Bank, met de in Ministerraad besliste goedkeuring van de Regering, partij zou zijn of zou worden.

Art. 6bis. — De Staat waarborgt aan de Nationale Bank van België de terugbetaling van elk open krediet of voorschot in Belgische franken, waartoe zij ten voordele van een buitenlandse instelling, centrale bank of ander organisme zou kunnen overgaan met het oog op de uitvoering van een internationaal betalingsakkoord en binnen de perken ervan of ten gevolge van haar deelneming aan overeenkomsten of aan verrichtingen van internationale monetaire samenwerking, waarbij de Bank, met de in Ministerraad besliste goedkeuring van de Regering, partij zou zijn of zou worden.

De Schatkist wordt ertoe gemachtigd, ter vertegenwoordiging van de Staatswaarborg, schatkistcertificaten ten belope van een maximumbedrag overeenstemmend met het totaal van het bij in het eerste lid van dit artikel bedoeld open krediet uit te geven en bij de Nationale Bank in pand te geven.

Art. 7. — De Nationale Bank van België zal aan de Minister van Financiën in de loop der maand volgende op diegene waarin zij werden gesloten de opgave sturen van de verrichtingen van aankoop en verkoop van door wisselakkoorden gedekte munten.

Deze opgaven zullen aan het Rekenhof tot controle worden voorgelegd.

Art. 8 en 9 : Opgeheven door de wet van 12 april 1957.

WET VAN 9 JUNI 1969

**betreffende de instemming van België met het amendement van de overeenkomst
waarbij het Internationaal Muntfonds tot stand werd gebracht en
betreffende het muntstatuut**

Art. 1. — Volkomen uitwerking hebben :

1. de handeling waarbij de Koning namens België instemt met het amendement op de statuten van het Internationaal Muntfonds, waarvan de tekst voorkomt in bijlage, goedgekeurd door de Raad van de Gouverneurs van het Fonds overeenkomstig zijn resolutie n° 23-5 van 31 mei 1968;

2. de verklaring waarbij de Koning overeenkomstig artikel XXIII, sectie 1, van de gewijzigde statuten van het Internationaal Muntfonds bevestigt dat België ermee instemt deel te nemen aan de Bijzondere Trekkingsrekening van het Fonds, dat het de verplichtingen onderschrijft die voortvloeien uit deze deelneming aan de Bijzondere Trekkingsrekening en dat alle nodige schikkingen om eraan te kunnen voldoen daartoe werden getroffen.

Art. 2. — In artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, betreffende de voorwaarden inzake aankoop en verkoop van goud en buitenlandse munt, zoals het werd gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 28 juli 1948 en bij artikel 5 van de wet van 19 juni 1959, worden de leden 4 tot 8 vervangen door de volgende bepalingen :

« De Nationale Bank van België zal eveneens in haar geschriften als eigen tegoeden de rechten mogen boeken die de Belgische Staat bezit als lid van het Internationaal Muntfonds, hetzij uit hoofde van het gedeelte van zijn quotum in het Fonds dat de tegoeden van dit laatste in Belgische franken overtreft, hetzij als deelnemer aan de Bijzondere Trekkingsrekening van het Fonds, hetzij om welke andere reden ook, en dit tegen overneming door de Nationale Bank van België van de verbintenissen om Belgische munt, goud of buitenlandse munt aan het Internationaal Muntfonds of aan zijn leden te leveren, die aan België worden opgelegd door de Overeenkomst waarbij het Fonds tot stand werd gebracht en door haar opeenvolgende wijzigingen of die het aangaat in het raam van de bepalingen van deze Overeenkomst.

» De beperkende bepalingen van artikel 7, eerste lid, en van artikel 12, eerste en tweede lid, van het koninklijk besluit n° 29 van 24 augustus 1939, betreffende de bedrijvigheid, de inrichting en de bevoegdheden der Nationale Bank van België, genomen ter uitvoering van de wet van 1 mei 1939, vinden geen toepassing op verrichtingen gedaan krachtens het vierde lid van dit artikel.

» De bijzondere voorwaarden en modaliteiten van de tussenkomst van de Nationale Bank van België in de uitvoering van de internationale overeenkomsten, beoogd in dit artikel, worden geregeld door overeenkomsten te sluiten tussen de Staat en de Nationale Bank.

» De Staat waarborgt de Nationale Bank van België tegen elk disagio of ander verlies dat deze laatste zou kunnen ondergaan bij de uitvoering van bovenbedoelde akkoorden of ten gevolge van haar deelneming aan overeenkomsten of aan verrichtingen van internationale monetaire samenwerking, waarbij de Bank, met de in Ministerraad besliste goedkeuring van de Regering, partij zou zijn of zou worden. »

Art. 3. — In artikel 6bis van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, betreffende de voorwaarden inzake aankoop en verkoop van goud en buitenlandse munt, zoals deze laatste werd gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 28 juli 1948, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1. Het eerste lid wordt aangevuld door de volgende tekst :

« of ten gevolge van haar deelneming aan overeenkomsten of aan verrichtingen van internationale monetaire samenwerking, waarbij de Bank, met de in Ministerraad besliste goedkeuring van de Regering, partij zou zijn of zou worden ».

2. In het tweede lid worden de woorden « bij bewust betalingsakkoord voorzien » vervangen door de woorden « in het eerste lid van dit artikel bedoeld ».

Art. 4. — Artikel 7, tweede lid, van het koninklijk besluit n° 29 van 24 augustus 1939 betreffende de bedrijvigheid, de inrichting en de bevoegdheden der Nationale Bank van België, genomen ter uitvoering van de wet van 1 mei 1939, en gewijzigd bij artikel 6 van de wet van 12 april 1957 betreffende het Muntstatuut, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De verbintenissen op zicht van de Bank moeten tot een bedrag van ten minste één derde gedekt zijn door haar tegoeden in goud, door haar schuldvorderingen in goud op de internationale financiële instellingen en door de rechten die de Belgische Staat als lid van het Internationaal Muntfonds bezit en die door de Bank krachtens de wet als eigen tegoeden worden geboekt. »

*
* *

STATUTEN

Huidige tekst

Art. 18. — Het is de Bank verboden andere verrichtingen te doen dan diegene voorzien bij artikel 17.

De Bank mag echter, mits toelating van de Minister van Financiën, effecten verkrijgen, die het kapitaal vertegenwoordigen van financiële lichamen, die werken onder bijzondere wettelijke bepalingen of onder waarborg of controle van de Staat gesteld zijn, en van de Bank voor Internationale Betalingen, zonder dat het totaal van deze effecten meer dan het bedrag van haar kapitaal, haar reserves en haar afschrijvingsrekeningen mag belopen.

De beperkende bepalingen die het voorwerp uitmaken van het eerste en het tweede lid hierboven vinden geen toepassing op verrichtingen gedaan krachtens het vierde en het vijfde lid van artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 28 juli 1948 en bij artikel 5 van de wet van 19 juni 1959.

De Bank mag eveneens de onroerende goederen verkrijgen, die volstrekt nodig zijn voor het bedrijf of voor het welzijn van haar personeel.

Art. 24. — De Bank geeft biljetten aan toonder uit.

Het bedrag der in omloop zijnde biljetten is vertegenwoordigd door gemakkelijk te gelde te maken waarden.

De biljetten dragen de naamstempel van de Gouverneur en van de Thesaurier.

De beperkende bepalingen die het voorwerp uitmaken van het tweede lid van dit artikel vinden geen toepassing op verrichtingen gedaan krachtens het vierde en het vijfde lid van artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 28 juli 1948 en bij artikel 5 van de wet van 19 juni 1959.

Art. 30. — De Bank is gehouden een kasvoorraad in goud te hebben die ten minste gelijk is aan een derde van het bedrag van haar verbintenissen op zicht.

Gewijzigde tekst

Art. 18. — Het is de Bank verboden andere verrichtingen te doen dan diegene voorzien bij artikel 17.

De Bank mag echter, mits toelating van de Minister van Financiën, effecten verkrijgen, die het kapitaal vertegenwoordigen van financiële lichamen, die werken onder bijzondere wettelijke bepalingen of onder waarborg of controle van de Staat gesteld zijn, en van de Bank voor Internationale Betalingen, zonder dat het totaal van deze effecten meer dan het bedrag van haar kapitaal, haar reserves en haar afschrijvingsrekeningen mag belopen.

De beperkende bepalingen die het voorwerp uitmaken van het eerste en het tweede lid hierboven vinden geen toepassing op verrichtingen gedaan krachtens *het vierde lid* van artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 28 juli 1948, *bij artikel 5 van de wet van 19 juni 1959 en bij artikel 2 van de wet van 9 juni 1969.*

De Bank mag eveneens de onroerende goederen verkrijgen, die volstrekt nodig zijn voor het bedrijf of voor het welzijn van haar personeel.

Art. 24. — De Bank geeft biljetten aan toonder uit.

Het bedrag der in omloop zijnde biljetten is vertegenwoordigd door gemakkelijk te gelde te maken waarden.

De biljetten dragen de naamstempel van de Gouverneur en van de Thesaurier.

De beperkende bepalingen die het voorwerp uitmaken van het tweede lid van dit artikel vinden geen toepassing op verrichtingen gedaan krachtens *het vierde lid* van artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 28 juli 1948, *bij artikel 5 van de wet van 19 juni 1959 en bij artikel 2 van de wet van 9 juni 1969.*

Art. 30. — *De verbintenissen op zicht van de Bank moeten tot een bedrag van ten minste één derde gedekt zijn door haar tegoeden in goud, door haar schuldvorderingen in goud op de internationale financiële instellingen en door de rechten die de Belgische Staat als lid van het Internationaal Muntfonds bezit en die door de Bank krachtens de wet als eigen tegoeden worden geboekt.*